

ALFONSO COMÍN, VIGENT

Teresa Pàmies

Avui fa vint anys, al cementiri de Castellterçol, vam acomiadar el company Alfonso Comín, que havia mort de càncer el dia abans, a l'edat de 47 anys. En les dues dècades escolades, a l'esquerra marxista n'hem viscut de tots colors: falsos debats ideològics, conflictes de sensibilitats, o sigui, personalismes, deseiximents i fluctuacions improvisades que ens han dut al desconcert i a l'atròfia. Sovint ens hem preguntat què en pensaria l'Alfonso, com ho explicaria, com abordaria la resistència als canvis necessaris i l'oportunisme amb el pretext del canvi en el moviment obrer i entre jerarquies de l'Església repressores de la Teologia de l'Alliberament i dels seus adalils, Leonard Boff i Pere Casaldàliga, que, per cert, han estat guardonats amb el Premi Internacional Alfonso Comín. Preguntar-se avui el que hauria dit o fet el nostre company és una manera d'eludir la reflexió autocrítica i l'esforç que això requereix. Algunes respostes les trobaríem en els set volums de les seves Obres completes, editades per la Fundació que du el seu nom amb el propòsit de divulgar el seu pensament i acció, inscrits en el moment històric que li va tocar viure. I la Història no s'acaba amb la mort dels qui, com ell, van lluitar per fer-la avançar. Llegir una experiència tan alligonadora no sols clarifica el passat més recent, sinó que ajuda a entendre alguns dels problemes polítics i fenòmens socials que avui ens aclaparen, entre els quals la degradació del moviment sindical i del funcionament dels partits d'esquerra, amb gent d'antecedents marxistes, ubicats, actualment, en els governs de dreta o en el poder mediàtic. El vessant ètic de l'obra de Comín publicada és particularment impactant. El capítol titulat: Las soledades: autobiografía íntima irradia la força mobilitzadora de l'exemple que justifica el discurs. L'estudi sociològic, fruit de tres anys de treball en equip a l'Escola Tècnica Professional del Clot, amb data de setembre de 1969, és d'una vigència candent. No s'entén que un estudi de tanta categoria no fos utilitzat pels governs de la democràcia -el d'Espanya i el de Catalunya- per dissenyar una política de formació professional que ens hauria estalviat el desgavell, la corrupció i la superexplotació de què són víctimes milers de nois i noies nascuts en absència de Comín. Ell va defensar, amb sòlids arguments, una formació professional que desvetllés, en els aprenents, la "consciència de la seva dignitat humana" i criticava la Llei de Formación Profesional Industrial de 1955, perquè inculcava la competitivitat i la insolidaritat entre els treballadors, "pel camí del desclassament darrere el triomf personal i la promoció individual a costa dels seus, i a costa de sotmetre's a les exigències de la classe dirigent". No és això el que passa actualment? No és aquesta la filosofia imposada per la globalització? Per això és tan vigent Alfonso Comín, al cap de vint anys de la seva mort. Recordar-lo és, en certa manera, intentar seguir el seu rastre pel camí del compromís amb els pàries de la terra.

"Avui", 24 de juliol de 2000